

บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย

การดำเนินการวิจัย เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับสารเสพติดในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก มีขั้นตอนดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ปีการศึกษา 2550 จำนวน 495 คน จาก 495 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ปีการศึกษา 2550 จำนวน 348 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีขั้นตอนการสุ่มดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ประชากรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ปีการศึกษา 2550 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา 3 ขนาด รวมทั้งหมด 495 โรงเรียน ดังนี้

ขนาดของ สถานศึกษา	เขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก			
	เขต 1	เขต 2	เขต 3	รวม
ใหญ่	21	27	25	73
กลาง	68	65	76	209
เล็ก	68	61	84	213
รวม	157	153	185	495

ตารางที่ 2 เปิดตารางสำเร็จรูปเพื่อประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane (Taro Yamane, 1973 : 125) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม จำนวน 348 คน

ขนาดของ สถานศึกษา	เขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก			
	เขต 1	เขต 2	เขต 3	รวม
ใหญ่	15	19	17	51
กลาง	48	45	53	146
เล็ก	47	44	60	151
รวม	110	108	130	348

3. วางแผนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการสุ่มแบบสัดส่วน สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก จำแนกตามขนาด 3 กลุ่มๆ ละ 70 % โดยประมาณ จะทำให้ได้สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนรวมทั้งหมด 3 ขนาด ได้จำนวน 348 โรงเรียน ดังนี้

เครื่องมือและขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือแบบสอบถามการดำเนินงานระบบการช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับสารเสพติดสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายงาน (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับสารเสพติดสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เป็นแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน
ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ เครื่องมือ มีดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวข้อง

2. กำหนดขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือของนักเรียนเกี่ยวกับสารเสพติดสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพิษณุโลก/ว่ามีระบบการทำงานในด้านดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างไร ซึ่งจัดทำโดยความร่วมมือทางกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข และกรมสามัญศึกษา (เดิม) กระทรวงศึกษาธิการ ตามแผนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในรอบปีการศึกษา แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการและวางแผนการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแผน และ ขั้นตอนที่ 3 การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน

3. กำหนดรูปแบบสอบถามตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมขอบเขตของเนื้อหาที่กำหนดไว้ในข้อ 2

4. นำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และความครอบคลุมเนื้อหาของแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามมาแก้ไขและปรับปรุง ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

5.1 ดร.อดุลย์ วังศรีคุณ คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก

5.2 ดร.เอี่ยมพร หลินเจริญ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก

5.3 นายมณฑิเยร ม่วงศรีศักดิ์ รองผู้อำนวยการสำนักเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 1 ที่รับผิดชอบงานการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

5.4 นายปิยวิทย์ ชมพูบาง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปลักแรด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ผู้อำนวยการโรงเรียนในพื้นที่มีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีเด่น

5.5 นางกมลพร พัฒนดำรง ศึกษานิเทศก์ สำนักงานพื้นที่เขตการศึกษา พิษณุโลก เขต 1 รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบช่วยเหลือดูแลนักเรียน

โดยคำนวณหาค่า IOC (Item Objective Congruence) และได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8 ถึง 1

6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิและนำเสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงเป็นขั้นสุดท้ายก่อนนำไปทดลองต่อไป

7. ทดลองใช้ (Tryout) แบบสอบถามกับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 ซึ่งมีบริบทใกล้เคียงกับจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 30 คนได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) นำผลมาเพื่อคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's α - Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.9610

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัย

ราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1, 2, 3 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาในสังกัด

2. ผู้วิจัยขอหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 1, 2, 3 ถึงผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบ แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยไปติดตามเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตัวเองได้ 348 ฉบับ คิดเป็น 100%

3. ตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป แล้วนำไปใช้วิเคราะห์ และแปลผลโดยใช้เกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2543 : 103)

1. แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดยนำเสนอข้อมูลในรูปของตารางแจกแจงความถี่ และร้อยละ

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 แบบ Rating Scale 5 ระดับ ผู้วิจัยนำมาตรวจให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อตอบว่า มีการดำเนินงานน้อยที่สุด

ให้คะแนน 2 คะแนน เมื่อตอบว่า มีการดำเนินงานน้อย

ให้คะแนน 3 คะแนน เมื่อตอบว่า มีการดำเนินงานปานกลาง

ให้คะแนน 4 คะแนน เมื่อตอบว่า มีการดำเนินงานมาก

ให้คะแนน 5 คะแนน เมื่อตอบว่า มีการดำเนินงานมากที่สุด

3. รวมคะแนนของผู้ตอบทั้งหมดแล้วนำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. นำค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้มาเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลผลคะแนนดังนี้

ได้ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 ถึง 1.50 หมายถึง มีการดำเนินงานน้อยที่สุด

ได้ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 ถึง 2.50 หมายถึง มีการดำเนินงานน้อย

ได้ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 ถึง 3.50 หมายถึง มีการดำเนินงานปานกลาง

ได้ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 ถึง 4.50 หมายถึง มีการดำเนินงานมาก

ได้ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 ถึง 5.00 หมายถึง มีการดำเนินงานมากที่สุด

5. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับสารเสพติดสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ของผู้บริหารโรงเรียน ด้านประสบการณ์การเป็นผู้บริหารโรงเรียน ด้านขนาดของโรงเรียน ด้านเขตพื้นที่การศึกษา โดยใช้การทดสอบแบบ f -test เมื่อพบความแตกต่างอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติ จะใช้ใช้การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffer)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

ค่าร้อยละ (Percentage)

ค่าเฉลี่ย (\bar{x})

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบ คือ ใช้การทดสอบแบบ f - test เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะใช้การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ ทางเดียว (One - Way Anova) และทำการเปรียบเทียบหาค่าความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)